

TOBU: Advies op maat bij bosuitbreiding

Bosuitbreiding op landbouwgronden is niet altijd evident. Bij het bestellen van plantgoed staat de boswachter voor een belangrijke keuze. Meestal gebruikt hij hiervoor de bodemkaart, maar dit is geen garantie voor een succesvolle beplanting: soms klopt de bodemserie niet met de werkelijkheid en ze bevat ook niet alle noodzakelijke informatie (verharde lagen, pH, voedingstoestand, ...) om boomsoorten te kunnen kiezen die geschikt zijn voor de standplaats.

Om de boswachters bij te staan in hun bebossingsplannen, is het TOBU-project (Technische Ondersteuning Bosuitbreiding) opgestart in opdracht van AMINAL, afdeling Bos & Groen. Na goedkeuring van de houtvester kan elke boswachter gratis advies vragen voor percelen die hij wil bebossen. Wij voeren dan een praktijkgericht terreinonderzoek uit, dat op korte termijn de specifieke noden van de buitendiensten kan beantwoorden. We raadplegen hierbij ook relevante GIS-kaarten met informatie over de geschiedenis van het landgebruik, de Biologische WaarderingsKaart, het Vlaams Ecologisch Netwergebied, het Habitatrichtlijngebied, enz. Op basis hiervan stellen we een vrijblijvend advies op met een beoordeling van de terreinsituatie, de noodzakelijke terreinvoorbereiding en met vermelding van alle geschikte hoofd- en nevenboomsoorten.

Voor de najaarsbeplantingen van 2004 heeft het TOBU-team adviezen geleverd aan de houtvesterijen Groenendaal (Kra-vaalbos), Antwerpen (Cleydael- en Coolhembos) en Brugge (Preshoekbos). We zullen de vitaliteit van deze beplantingen opvolgen zodat we ons advies in de toekomst kunnen verbeteren. Op deze manier wordt het TOBU-advies een bruikbaar, snel en praktijkgericht instrument voor de boswachter bij het opstellen en uitvoeren van bebossingsplannen in het kader van bosuitbreiding.

Meer informatie kan je vinden op de TOBU-website:
http://www.ibw.vlaanderen.be/onderzoeksgroepen/bossen/Standplaats/bosuitbreiding/tobu_meer.html

Contactpersoon:
Tom Lauwaerts, tel.: 0475-25 40 53 of 054-43 71 42;
e-mail: tom.lauwaerts@ibw.vlaanderen.be

Zijn ongewervelden bruikbaar als indicatorsoorten in natuurbeheer en natuurbeleid?

Natuurbehoudsbeslissingen zijn in Vlaanderen, maar ook in andere regio's, zelden gebaseerd op wetenschappelijk onderbouwde argumenten. In veel gevallen worden zulke beslissingen genomen op basis van de aanwezigheid van bepaalde biotopen of op basis van het behoud van ecologische processen. Gedetailleerde informatie over soorten wordt zelden expliciet gebruikt in het natuurbehoud, ondanks een toenemende interesse hiervoor in Vlaanderen. Het concept van indicatorsoorten - dit zijn soorten die iets zeggen over de aanwezigheid van andere soorten of over de kwaliteit van een biotoop - is hierbij aantrekkelijk, maar ook problematisch omdat hun doeltreffendheid vaak wordt verondersteld, maar zelden getest. Eén indicatorsoort is bovendien zelden in staat om alle ecologische behoeften van een groot aantal andere soorten of van de verschillende biotoopcomponenten te omvatten.

Ongewervelden vormen 75 % van alle biodiversiteit, maar werden tot op heden nauwelijks gebruikt als mogelijke instrumenten of doelen (bv. soortbeschermingsplannen) in het natuurbehoud. Hun vaak strenge habitateisen, de kleine schaal waarop ze actief zijn, hun geringe mobiliteit en hun snelle reactie op veranderingen in hun omgeving, maken hun 'informatie-inhoud' echter complementair aan die van beter bekende groepen zoals vogels, zoogdieren of planten.

Gedurende enkele jaren hebben we nagegaan hoe het expliciete gebruik van soortinformatie een meerwaarde kan zijn voor het natuurbehoud en -beleid in Vlaanderen. Uit de verschillende luiken van dit onderzoek (met o.a. Rode Lijsten, de toestand van dagvlinders in Vlaanderen en concrete beheers- en behoudsmaatregelen voor natte heide, één van de meest bedreigde biotopen in Vlaanderen) blijkt dat het expliciet betrekken van soortinformatie inderdaad een nuttige bijdrage kan leveren aan het natuurbeleid en -beheer. We pleiten tevens voor een beter gebruik van de nu reeds beschikbare soortinformatie en geven suggesties omtrent het verzamelen van relevante, maar momenteel ontbrekende

informatie over ongewervelden. Een wetenschappelijk onderbouwde aanpak en het gebruik van een groter aantal soorten voor een verscheidenheid aan natuurbehoudstoepassingen staan hierbij centraal.

Je kan de studie 'The use of indicator species in nature management and policy making.

The case of invertebrates in Flanders (northern Belgium) (2004)' bestellen bij:

mariko.linssen@instnat.be

of downloaden op: www.instnat.be.

Contactpersoon:
Dirk Maes, tel.: 02-558 18 37;
e-mail: dirk.maes@instnat.be

